

det hele tatt, ville det antakeligvis føre til at færre ble motivert til å arbeide hardt. Dette ville igjen føre til at det ble produsert færre goder, noe som i sin tur ville gått ut over velferden i samfunnet som helhet. Når vi skal foreta en utilitaristisk beregning, må insentivhensyn og hensynet til avtakende grensenytte balanseres mot hverandre på den måten som gir høyest sum av gode konsekvenser. For å finne balansepunktet kreves blant annet samfunnsøkonomisk forskning.

Avtagende grensenytte: Jo mer man allerede har av et gode, jo mindre ekstra nytte (eller lykke) vil man få av en ekstra enhet av dette godet.

De utilitaristiske prinsippene har gjennom hele utilitarismens historie blitt brukt til å argumentere for likestilling mellom kjønn og mellom

mennesker med ulik seksuell orientering og ulik etnisitet. Flere av de mest kjente utilitaristene har, som vi har vært inne på, gjennomgående vært langt forut for sin tid i å argumentere for likebehandling. Det er to typer av grunner til det. For det første mener utilitarister at all lykke teller like mye uavhengig av hvem som opplever lykken. Dermed gir det ikke god mening å skille mellom personer basert på ytre egenskaper. For det andre gir det en bedre utnyttelse av ressurser om man ikke diskriminerer noen på bakgrunn av kjønn, etnisitet eller seksualitet. Harriet Taylor Mill peker på en viktig grunn til at likestilling i arbeidslivet gir gunstige konsekvenser: «La ethvert yrke være åpent for alle [...] Hvert individ vil bevise sine evner på den eneste måten som evner kan bevises på – gjennom utprøving; og verden vil dra full nytte av evnene til alle innbyggere» (Mill, 1851/1970, s. 100, vår oversettelse).

Avtakende grensenytte: Jo mer man allerede har av et gode, jo mindre ekstra nytte (eller lykke) vil man få av en ekstra enhet av dette godet.

16.5 Moralsk status: Hvem har vi plikt til å ta hensyn til?

Utilitarister er enige om at vi skal maksimere lykke eller preferanseoppfyllelse. Men hvem sin lykke eller preferanseoppfyllelse skal vi ta med i beregningen? Og skal alle sin lykke eller preferanseoppfyllelse telle like mye, eller kan vi forskjellsbehandle? Spørsmålene om hvilke grupper vi har moralsk plikt til å ta hensyn til, og hvilken vekt vi bør tillegge disse hensynene, handler om **moralsk status**. Mens det oppleves som en selvfølge at vi bør ta hensyn til de